

Statens Helsepersonellnemnd - HPN-2002-179

Myndighet	Statens Helsepersonellnemnd - Vedtak.
Dato	2003-05-27
Doknr/publisert	HPN-2002-179
Stikkord	Klage over avslag på søknad om autorisasjon som fysioterapeut, jf. helsepersonelloven § 48.
Sammendrag	Søknad om autorisasjon som fysioterapeut. Hpl § 48 andre ledd bokstav d jf. §§ 53 og 57. Klager hadde gjort tilnærmelser av seksuell karakter ovenfor en pasient han hadde behandlings- og oppfølgingsansvaret for. Saken ble anmeldt, men senere henlagt på grunn av bevisets stilling. Nemnda kom til at klager hadde utvist uforsvarlig virksomhet og adferd uforenlig med utøvelsen av fysioterapiyrket, omstendigheter som ville gitt grunnlag for tilbakekall etter hpl § 57. Etter nemndas vurdering gjorde dette klager uegnet som fysioterapeut. SAFHs vedtak om avslag ble stadfestet.
Saksgang	Saksnr: 02/00179
Parter	AP, født i 1973, X (Advokat X)
Forfatter	Nina Mår Tapper, Helene Braanen, Magne Nerland, Halvor, Gro Zanussi, Vidar Kårikstad, Vera Christensen.

SAKENS BAKGRUNN: Klager søkte om autorisasjon som fysioterapeut 29. april 2002. Søknaden ble avslått i Statens autorisasjonskontor for helsepersonells (SAFH) vedtak av 6. november 2002. Avslaget ble påklaget ved klagers prosessfullmektig den 26. november 2002. Klagesaken ble deretter oversendt Statens helsepersonellnemnd for videre behandling ved ekspedisjon av 17. desember 2002.

Klager gjennomførte fysioterapiutdanning ved Høgskolen i Y og gjennomførte praktisk tjeneste (turnustjeneste) i tråd med forskrift.

Bakgrunn for avslaget er følgende saksforhold:

Klager ble den 28. mai 2001 politianmeldt for voldtekt. Hendelsen skal ha funnet sted i februar 2000. Klager var på dette tidspunkt fysioterapistudent og gjennomgikk en tiukers praksisperiode ved Z i Y. Anmelderen (vil i det følgende bli omtalt som pasienten) var på dette tidspunkt pasient ved senteret, og klager var behandlings- og oppfølgingsansvarlig for henne.

Saken ble senere henlagt på grunn av bevisets stilling, se brev fra Æ politidistrikt av 5. mars 2002 med forslag om at saken henlegges. Det fremgår her at pasienten ønsket å trekke påtalebegjæring da det var gått lang tid siden forholdet ble anmeldt uten at noe hadde skjedd. Voldtekt var ikke erkjent av klager.

Av klagers politiforklaring av 23. november 2001 fremgår at klager benekter å ha begått de alvorlige handlinger fornærmede anklager ham for. Han innrømmer imidlertid i samme forklaring at han, den aktuelle dagen og etter at dagens behandlingsprogram var fullført, ble med pasienten til hennes rom på pasienthotellet ved Æ. Klager innrømmer videre at han der begikk seksuelt motiverte handlinger overfor pasienten. Klager skal blant annet ha massert pasientens sete etter å ha tatt av henne bukse, ha strøket sitt hode/kinn over setet hennes et par ganger samt ha trukket pasientens truse så langt ned at han kunne se litt av kjønnehårene eller kjønnsorganene hennes. Dette mens pasienten lå mellom bena på klager.

Av samme politiforklaring fremgår det at klager allerede fra første behandling av pasienten følte seg tiltrukket av henne. Klager har ovenfor politiet forklart at han likte å massere pasienten på setet fordi han syntes hun hadde en flott rumpe, og at han nok masserte setet hennes mer en han ville ha gjort med andre pasienter. Under massasjen flyttet han pasientens truse opp mellom setehalvdelene hennes uten å dekke henne til.

I forbindelse med hendelsen på pasienthotellet fremgår det av politiforklaringen at klager sa til pasienten at «hvis de traff noen, kunne hun bare si at mistenkte (her klager) skulle hjelpe henne med bagasjen.». Det samme skal klager ha sagt til pasienten idet han og pasienten senere forlot pasienthotellet sammen.

Nemnda viser forøvrig til klagers politiforklaring samt sakens øvrige dokumenter for ytterligere opplysninger om det bakenforliggende forhold.

KLAGER, ved prosessfullmektig, erkjenner å ha opptrådt uheldig, men mener at den vurdering som ligger til grunn for avslag på hans søknad om autorisasjon er for streng. Det anføres i denne sammenheng at behandlingsprogrammet var avsluttet på det tidspunkt den aktuelle episode skjedde samt at det etter klagers syn er tillagt for liten vekt at episoden skjedde i en periode hvor han var student i praksisperiode. Dette forhold taler etter klagers oppfatning for at det må gis en noe større margin for feiltrinn.

Klager viser videre til at det her er tale om en enkeltstående episode, og at det derfor ikke er uttrykk for et karakteravvik. Klager mener på denne bakgrunn at det vil være svært vanskelig for ham å dokumentere at han har gjennomgått behandling som viser at han igjen må anses skikket i forbindelse med eventuelt senere søknad om autorisasjon.

Klagers prosessfullmektig anfører at det er all grunn til å tro at klager har lært av denne episoden, og at lignende tilfeller ikke vil gjenta seg.

STATENS AUTORISASJONSKONTOR FOR HELSEPERSONELL legger til grunn at klager har fullført fysioterapiutdanningen samt har gjennomført praktisk tjeneste (turnustjeneste) i tråd med forskrift av 21. desember 2000 nr. 1382 kapittel 3.

På bakgrunn av politianmeldelse og politihør av klager i denne forbindelse, finner imidlertid SAFH det klarlagt at klager mens han var fysioterapistudent gjorde tilnærmelser av seksuell karakter ovenfor en pasient ved helseinstitusjonen hvor han hadde sin praksisperiode, - og som klager hadde behandlings-/oppfølgingsansvaret for.

SAFH finner at klagers handlinger representerer et betydelig avvik i forhold til forventet adferd av helsepersonell og et klart brudd på den tillit som pasienter, kolleger, arbeidsgiver og samfunnet må ha til en offentlig godkjent fysioterapeut.

SAFH finner etter dette at klager har utvist en adferd som må anses som uforenelig med utøvelsen av fysioterapeutyrket, og at vilkåret i helsepersonelloven § 48 andre ledd bokstav d, jf. §§ 53 og 57 om at søkeren «ikke er uegnet for yrket», ikke kan anses oppfylt. Klagers søknad om autorisasjon avslås derfor.

NEMNDAS BEMERKNINGER:

- Rettslig grunnlag:

Lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 48 andre ledd lyder:

«Rett til autorisasjon etter søknad har den som:

- a) har bestått eksamen i vedkommende fag ved norsk universitet, høyskole eller videregående opplæring,*
- b) har gjennomført praktisk tjeneste fastsatt i forskrift gitt av departementet,*
- c) er under 75 år og*
- d) ikke er uegnet for yrket.»*

Av helsepersonelloven § 53 andre ledd følger det videre:

«En søker kan nektes autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning hvis det foreligger omstendigheter som ville gitt grunnlag for tilbakekall etter § 57.»

Helsepersonelloven § 57 første ledd lyder:

«Statens helsetilsyn kan kalle tilbake autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning dersom innehaveren er uegnet til å utøve sitt yrke forsvarlig på grunn av alvorlig sinnslidelse, psykisk eller fysisk svekkelse, langt fravær fra yrket, bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, grov mangel på faglig innsikt, uforsvarlig virksomhet, grove pliktbrudd etter denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den, eller på grunn av adferd som anses uforenelig med yrkesutøvelsen.»

- Hva gjelder realiteten vil nemnda bemerke:

Spørsmålet for nemnda er om klager har rett til autorisasjon som fysioterapeut.

Nemnda legger til grunn at vilkårene i helsepersonelloven § 48 andre ledd bokstavene a-c er oppfylt i klagers tilfelle, slik at vurderingstema for den videre drøftelse er hvorvidt klager på bakgrunn av sakens opplysninger anses å være «uegnet for yrket» som fysioterapeut, jf. helsepersonelloven § 48 andre ledd bokstav d.

Hva gjelder det faktum som legges til grunn for den videre behandling, viser nemnda til det som er gjengitt foran under sakens faktum. Nemnda vil i det følgende, i all hovedsak, holde seg til den forklaring klager selv avga i politiavhør 23. november 2001. Dette faktum bestrides ikke av klager selv, se brev datert 26. november 2002.

Når det gjelder overtredelse av alminnelige etiske grunnregler for yrket samt brudd i forhold til rollefordelingen behandler/pasient, kan nemnda ikke se at det i henhold til helsepersonellovens bestemmelser er åpnet for at studenter skal gis en større margin for feiltrinn. Nemnda viser i denne anledning til merknader til helsepersonelloven § 48 andre ledd bokstav d gitt i Sosial- og helsedepartementets rundskriv I-20/2001 side 40. Det fremgår her at vilkår om at klager ikke må være uegnet til yrket anses viktig «for å kunne utelukke de som allerede under utdanningen har vist seg uegnet til yrket».

Dersom det foreligger forhold som ville medført tilbakekall av autorisasjon, jf. helsepersonelloven § 57, kan autorisasjon nektes i henhold til helsepersonelloven § 53 andre ledd.

Nemnda finner det ikke tvilsomt at klager, i februar 2000, gjorde tilnærmelser av seksuell karakter ovenfor en pasient han hadde behandlings- og oppfølgingsansvaret for. Etter nemndas syn er det ikke behov for å ta stilling til hvorvidt behandlingsopplegget rent formelt var opphørt på det tidspunkt klager ble med pasienten tilbake til pasienthotellet eller om behandling etter planen skulle opptas igjen på et senere tidspunkt. Etter nemndas vurdering er det avgjørende at klager i det konkrete forhold må anses å ha utnyttet sin rolle som fysioterapeut overfor pasienten og at han overskred de etiske grenser for forholdet behandler/pasient. For nemnda er det videre av betydning at hendelsen i tid uansett lå svært nært opp til klagerens siste behandling av pasienten, og at den massasje han tilbød pasienten i utgangspunktet var tilsvarende den han hadde benyttet i sitt behandlingsopplegg av henne.

Nemnda vil bemerke at klager - i henhold til politiforklaringen - også selv syntes å legge til grunn at et behandler/pasient-forhold fortsatt forelå. Nemnda viser i denne anledning til at klager ovenfor pasienten bemerket at det var litt sprøtt at han som fysioterapeut satt på hennes rom. Klager gav i politiavhøret uttrykk for at han følte det spennende, men galt, at han var på pasientens rom som fysioterapeut og at han spurte om å få gi pasienten massasje «selv om han visste at det var galt å dra «fysioterapibiten» over i hennes private sfære». Disse overveielser forhindret imidlertid ikke klager fra å gjennomføre de faktiske handlinger.

Det må - etter nemndas vurdering - også anses kritikkverdig at klager ba fornærmede lyve om at han bare hadde hjulpet henne med bagasjen dersom de skulle støte på noen på vei inn/ut av pasienthotellet og at han, gjennom å gi uttrykk for bekymring for eventuelle konsekvenser for ham personlig om forholdet kom ut, forsøkte å få pasienten til å holde «tett» om det som hadde skjedd. Det fremgår av klagers politiforklaring at han i bilen på vei fra pasienthotellet også antydte at han kunne skrive en attest slik at pasienten fikk dekket utgifter til fremtidig trening. Klager forklarer selv at han kom med en slik antydning «dels for at han håpet pasienten skulle holde tett og dels fordi det var relevant for hennes egen opptrening etter skaden».

Etter nemndas vurdering er de handlinger som fant sted på pasienthotellet klart i strid med den adferd en normalt forventer av en fysioterapeut. Hans adferd representerer samtidig et brudd på den tillit som både pasienter og samfunnet må ha til en offentlig godkjent fysioterapeut. Nemnda vil i denne anledning bemerke at det av klagers politiforklaring fremgår at han også ved tidligere behandling av pasienten, i Zs lokaler, hadde massert pasientens sete «mer enn han ville ha gjort med andre pasienter», og at klager etter nemndas syn også ved disse tilfellene opptrådte kritikkverdig i forhold til sin rolle som pasientens behandler. Nemnda finner etter dette det klart at klager ved sine handlinger utviste en «adferd som anses uforenlig med» utøvelsen av fysioterapiyrket, jf. helsepersonelloven § 57.

Nemnda finner videre at klagers opptreden i forhold til pasienten må anses å være «uforsvarlig virksomhet» i henhold til helsepersonelloven § 57. Av Ot.prp.nr.13 punkt 21.1.3.7, side 178, fremgår det om dette tapsvilkåret: «Uforsvarlig virksomhet er et vidt begrep som forutsetter virksomhet som strider med de til enhver tid gjeldende faglige og etiske krav og regler». Tapsvilkåret uforsvarlig virksomhet vil ofte kunne forekomme i kombinasjon med andre tapsgrunner. Fra departementets side er det lagt til grunn at det materielle innhold i den rettslige standarden «uforsvarlig virksomhet» er en videreføring av tidligere rett på området, og uttalelser til tidligere lege- og tannlegelov vil derfor kunne gi en viss veiledning i forhold til dette tapsvilkårets nærmere innhold. Nemnda viser her til Ot.prp.nr.13 punkt 21.1.1.7, side 175, hvor følgende fremgår: «Helsepersonell som innleder privat intimt forhold til pasienter *har eller har hatt* (nemndas utheving) et pasientforhold til, driver også uforsvarlig virksomhet, i tillegg til at dette kan være et utslag av grov mangel på faglig innsikt».

På bakgrunn av ovennevnte finner nemnda at det i foreliggende sak foreligger omstendigheter som ville gitt grunnlag for tilbakekall etter helsepersonelloven § 57, og at klager på bakgrunn av sakens opplysninger må anses uegnet som fysioterapeut etter flere av tapsgrunnene i bestemmelsen.

Nemnda finner det ikke tilstrekkelig dokumentert at klager har vist evne og vilje til en bedre forståelse av de krav som settes til utøvelse av virksomhet som fysioterapeut. Det forhold at klager nå selv mener det ikke foreligger fare for at lignende episoder vil kunne skje, gir etter nemndas syn ikke tilstrekkelig sikkerhet for at klager for fremtiden vil kunne unngå lignende situasjoner dersom han nå skulle gis autorisasjon som fysioterapeut.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og det påklagede vedtak blir å stadfeste.

Vedtaket er enstemmig.

KONKLUSJON: Statens autorisasjonskontor for helsepersonells vedtak av 6. november 2002 stadfestes.